

Rada Powiatu Grodziskiego

**Protokół nr LX/2023
z uroczystej LX sesji Rady Powiatu Grodziskiego
w dniu 9 września 2023 roku**

LX uroczysta sesja Rady Powiatu Grodziskiego VI kadencji odbyła się w Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku ul. Gołębia 1, Podkowa Leśna.

Przed wejściem na salę obrad umieszczona została klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych osób uczestniczących w obradach Rady Powiatu Grodziskiego w celu realizacji obowiązku transmitowania i utrwalania za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

Klauzula stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

W sesji uczestniczyło 18 radnych, co stanowiło quorum uprawniające do podejmowania prawomocnych uchwał.

Nieobecni radni: Marianna Banaszek, Maria Grabowska, Andrzej Olizarowicz.

Lista obecności radnych stanowi załącznik nr 2 do niniejszego protokołu.

LX uroczystą sesję Rady Powiatu Grodziskiego o godz. 14¹⁰ otworzył Przewodniczący Rady Powiatu Sławomir Kamiński, informując jednocześnie, że sesja została zwołana dla upamiętnienia jubileuszu 25-lecia Powiatu Grodziskiego, a tym samym dla podkreślenia zmian, jakie zostały dokonane w Powiecie od momentu jego powstania 1 stycznia 1999 r. Przewodniczący dodał, że w tym dniu chcielibyśmy przypomnieć, jak przez te lata tworzyliśmy wspólnotę samorządową, a także docenić wysiłek mieszkańców, radnych, pracowników samorządowych i władz różnych szczebli włożony w rozwój społeczny, gospodarczy i kulturalny Powiatu Grodziskiego.

Następnie Przewodniczący powitał przybyłych gości oraz radnych.

Porządek obrad był następujący:

1. Otwarcie LX uroczystej sesji Rady Powiatu Grodziskiego, powitanie zaproszonych gości, stwierdzenie prawomocności obrad.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Wystąpienie Dyrektora Muzeum Agaty Kościelnej-Ratowskiej.
4. Rys historyczny dotyczący powiatów. Wystąpienie Radnego Michała Śliwińskiego.
5. Wystąpienie pierwszego Starosty Grodziskiego Krzysztofa Markowskiego.
6. Prezentacja na temat Powiatu Grodziskiego i jego przemian na przestrzeni 25 lat. Wystąpienie Starosty Grodziskiego Marka Wieźbickiego.
7. Podjęcie uchwały w sprawie upamiętnienia jubileuszu 25-lecia Powiatu Grodziskiego.
8. Wręczenie okolicznościowych medali.
9. Zamknięcie LX uroczystej sesji Rady Powiatu Grodziskiego.

Porządek obrad stanowi załącznik nr 3 do niniejszego protokołu.

Dyrektor Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku Agata Kościelna-Ratowska przybliżyła historię miejsca, w którym odbyła się uroczysta sesja.

Radny Michał Śliwiński przedstawił rys historyczny dotyczący powiatów. Radny powiedział m.in., że mówiąc o początkach powiatów w Polsce, musimy cofnąć się do przełomu XIII i XIV wieku w Polsce, czyli do schyłku okresu rozbięcia dzielnicowego, bowiem wtedy został ustanowiony urząd starosty. Wprowadził go panujący w latach 1300- 1305- król Wacław II, będący jednocześnie królem Czech. Celem utworzenia tego urzędu było sprawniejsze zarządzanie krajem, zwłaszcza z powodu częstej nieobecności króla, który większość czasu spędzał w czeskiej Pradze. Tym samym, starostowie stali się urzędnikami królewskimi w Królestwie Polskim, a od Unii Lubelskiej z 1569 roku, również w Wielkim Księstwie Litewskim. Obszar, nad którym sprawował władzę starosta z czasem nazwany został powiatem. Ważnym i prestiżowym urzędem w Polsce przedrozbiorowej był starosta grodowy, który sprawował czynności administracyjne nad podległym sobie obszarem, ale też pełnił funkcje sądowniczo- policyjne. Zastępcą starosty był burgrabia zwany inaczej murgrabią. Obok starosty grodowego istniał również urząd starosty niegrodowego. Był on mniej prestiżowy od starosty grodowego, bowiem nie dawał on takich samych uprawnień. Istniał jeszcze jeden urząd starosty - tzw. starosta generalny, któremu powierzano władzę nad kilkoma powiatami. Urząd starosty był zaraz po urzędach ministerialnych, takich jak kanclerz, podkanclerzy, marszałek i podskarbi oraz najwyższych urzędach administracyjnych jak wojewoda i kasztelan. Ziemie obecnego powiatu grodzkiego, w okresie Rzeczypospolitej Obojga Narodów, wchodziły w skład powiatu rawskiego i ten stan rzeczy praktycznie utrzymał się również przez część okresu zaborów, zaś od lat 30- tych XIX wieku, ziemie te zostały włączone do powiatu warszawskiego. W 1867 roku, władze rosyjskie wprowadziły na ziemiach polskich nowy podział administracyjny oparty na zasadach obowiązujących w Rosji. W miejsce dotychczasowych 5 guberni, wprowadzono 10, zaś liczbę powiatów z 39 zwiększono do 85. W ramach tej reformy utworzono powiat grodzki, w skład którego wchodziło 5 miast: Grodzisk, Mszczonów, Wiskitki, Błonie i Nadarzyn oraz 11 gmin, takich jak: Grodzisk, Guzów, Helenów, Kaski, Młochów, Pass, Piekary, Radzików, Radziejowice, Skuły i Żyrardów. Grodzisk był siedzibą powiatu, choć część urzędów znajdowała się w dwukrotnie większym Mszczonowie. Większym od Grodziska miastem były Wiskitki. Ostatnim etapem rosyjskiej reformy administracyjnej było pozbawienie wielu polskich miast praw miejskich i przemianowanie ich na tzw. osady miejskie, co stanowiło jedną z form represji po Powstaniu Styczniowym. Jednym z miast, które utraciło prawa miejskie został Grodzisk. Powiat grodzki otrzymał wówczas nazwę błońskiego. Po odzyskaniu niepodległości, w okresie dwudziestolecia międzywojennego utrzymano powiaty jako jednostki administracyjne. Po ustaleniu się granic w 1922 roku, dokonano podziału Polski na województwa, powiaty oraz gminy. Tych drugich było 281. Grodzisk Mazowiecki, który odzyskał prawa miejskie podczas I wojny światowej, ponownie stał się siedzibą powiatu, choć pozostawiono dotychczasową nazwę - powiat błoński. W 1932 roku dokonano reformy administracyjnej, likwidując 21 najmniejszych i najstarszych powiatów, jednocześnie tworząc z większych ośrodków miejskich 20 powiatów grodzkich. W następnych latach jednak kilkakrotnie dokonywano zmian, jeżeli chodzi o liczbę powiatów II Rzeczypospolitej. Ostatecznie, przed wybuchem II wojny światowej, w 1939 roku, liczba powiatów w Polsce wynosiła 264, w tym 23 grodzkie. W okresie okupacji hitlerowskiej dokonano podziału ziem polskich. W utworzonym przez okupanta Generalnym Gubernatorstwie, zlikwidowano województwa, w ich miejsce tworząc tzw. Dystrykty - krakowski, warszawski, lubelski i radomski. Dokonano też likwidacji wielu powiatów, w tym powiatu błońskiego z siedzibą w Grodzisku. Ziemie naszego powiatu zostały wcielone do powiatu sochaczewskiego, który wchodził w skład dystryktu warszawskiego. Po zakończeniu II wojny światowej, komunistyczne władze Polski dokonywały licznych zmian administracyjnych. W 1947 roku, utworzono 16 województw oraz 299 powiatów, w tym w miejsce powiatu błońskiego - powiat grodzkomazowiecki. W 1956 mieliśmy już 17 województw oraz 2 miasta wydzielone - Warszawa i Łódź, zaś liczba powiatów wzrosła do 400 w tym 79 miejskich. Ponadto dotychczasowe gminy stały się tzw. gromadami. W 1973 roku powrócono do nazwy gmina. W następnych latach dokonywano kolejnych zmian, ostatecznie w 1975 roku, przed kolejną reformą administracyjną, w Polsce było 17 województw

oraz 5 miast wydzielonych, do których obok Warszawy i Łodzi, dołączyły: Kraków, Wrocław oraz Poznań. Z kolei liczba powiatów wynosiła 392 w tym 78 miejskich. 1 czerwca 1975 roku nowa reforma administracyjna zlikwidowała powiaty, wprowadzając dwustopniowy podział administracyjny naszego kraju. Tym samym, powiat grodziskomazowiecki zniknął z mapy Polski. Na nową reformę administracyjną musieliśmy czekać do 1998 roku, kiedy już w pełni suwerennej Polsce wprowadzono nowy, ponownie trójstopniowy podział administracyjny, w którym powiaty powróciły na mapę naszego kraju. Obecnie, w podzielonym na 16 województw kraju, mamy 380 powiatów, w tym 314 ziemskich i 66 grodzkich. Do tego 2477 gmin, w połowie tego wiejskich. Jednym z powiatów ziemskich, które powstały na skutek tej reformy jest nasz powiat grodziski, z siedzibą władz w Grodzisku Mazowieckim.

Pierwszy Starosta Grodziski Krzysztof Markowski opowiedział o pierwszych latach działalności Powiatu Grodziskiego.

Prezentację na temat Powiatu Grodziskiego i jego przemian na przestrzeni ostatnich 25 lat przedstawił Starosta Marek Wieźbicki.

Prezentacja stanowi załącznik nr 4 do niniejszego protokołu.

Przewodniczący Komisji Polityki Społecznej Wojciech Hardt odczytał treść projektu uchwały w sprawie upamiętnienia jubileuszu 25-lecia Powiatu Grodziskiego, który został przyjęty na posiedzeniu Komisji Polityki Społecznej w dniu 28 sierpnia 2023 r.

Rada Powiatu Grodziskiego podjęła uchwałę nr 516/LX/23 w sprawie upamiętnienia jubileuszu 25-lecia Powiatu Grodziskiego (protokół z głosowania imiennego radnych Powiatu Grodziskiego stanowi załącznik nr 5 do niniejszego protokołu. Uchwała nr 516/LX/23 w sprawie upamiętnienia jubileuszu 25-lecia Powiatu Grodziskiego stanowi załącznik nr 6 do niniejszego protokołu).

Przedstawiciel Marszałka Województwa Mazowieckiego Pan Emil Sawicki odczytał list od Marszałka, a następnie wręczył medale pamiątkowe „Pro Masovia” Panu Markowi Wieźbickiemu Staroście Grodziskiemu, Pani Joannie Damaziak Sekretarz Powiatu, Panu Wojciechowi Hardtowi Radnemu Powiatu Grodziskiego, Panu Sławomirowi Kamińskiemu Przewodniczącemu Rady Powiatu Grodziskiego, Pani Zofii Owczarek Radnej Powiatu Grodziskiego, Panu Michałowi Śliwińskiemu Rademu Powiatu Grodziskiego oraz na ręce Starosty Grodziskiego - Powiatowi Grodziskiemu.

Następnie Starosta Grodziski wraz z Przewodniczącym Rady Powiatu Grodziskiego Sławomirem Kamińskim wręczyli pamiątkowe medale z okazji 25-lecia Powiatu Grodziskiego.

Przewodniczący Rady Sławomir Kamiński o godz. 15³⁰ zamknął LX uroczystą sesję Rady Powiatu Grodziskiego.

Protokół sporządziła:
Ewa Tatarek

Przewodniczący Rady
Sławomir Kamiński